

دانشگاه فنی و حرفه ای

آموزشکده فنی و حرفه ای دختران میبد

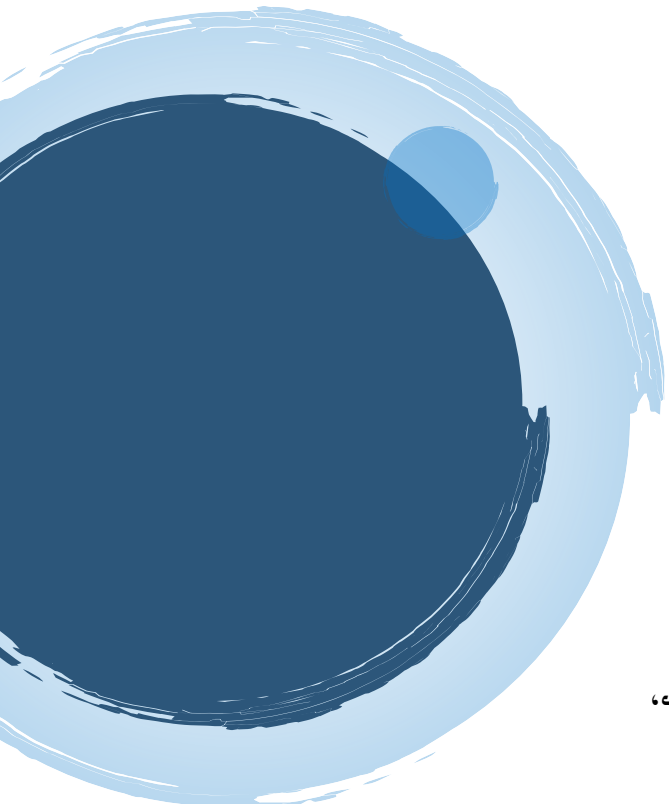
واحد مشاوره و سلامت دانشجویی

تعامل استاد و دانشجو

قسمت دوم

ویژه مطالعه اساتید

ارتباط موثر با دانشجو

وقتی از مقام استادی سخن می‌گوییم از جایگاهی صحبت می‌کنیم

که می‌تواند الگودهنده و هدایت‌کننده مسیر زندگی دانشجویان باشد.

از طرفی برای دانشجویی که به تازگی با فضای دانشگاهی آشنا شده است،

شاید تصور چگونگی برقراری ارتباط با استاد سخت و نامفهوم باشد.

در هر حال دانشجو مثل ما فکر نمی‌کند. مثل ما خیلی چیزها را قبول ندارد. او منتقد است.

لذا اساتید محترم باید توان همراهی و همفکری با دانشجو و عواطف و احساسات او را داشته باشند

ارتباط با دانشجو در سطح علمی، فقط ابعاد لفظی و کلامی نیست. در ارزیابی-مان باید دقت داشته باشیم که پیام‌های پنهان جنبه ارتباطی‌ها، از آن مواردی است که گاهی اوقات متوجه نیستیم و این نقش اساسی در ارتباط با دانشجویانمان دارد. به اصطلاح در روانشناسی، زبان و چهره یک ابعادی از ارتباط را به وجود می‌آورد که باید در این رابطه فکر کنیم که چهره استاد نوع نشست و برخاستش، تکیه کلام و نوع تکان دادن دست و امثال آن همه تأثیر دارد.

خود ما هم در ارزیابی‌مان باید دقت داشته باشیم که پیامهای پنهان جنبه ارتباطی‌ها از آن مواردی

است که گاهی اوقات متوجه نیستیم و بسیاری از چیزهایی که در محوله

ارتباط به آن فکر می‌کنیم، پنهان است ما باید به مسأله پیامهای پنهانی که در نوع

رفتار، گفتار و ارتباط‌مان با دانشجو وجود دارد بیندیشیم.

به اعتقاد صاحب‌نظران آموزش عالی آن دسته از اساتید محترمی

که با دانشجویان رابطه‌ای غیر از سرفصل‌های درسی برقرار می‌کنند

خروجی‌شان بیشتر است، اما آسیب بی‌اعتدای موجب خروجی‌های کمتر

و بحران به لحاظ کارکردی می‌شود.

هرچه استاد رفتار استادی خود را بیشتر به دانشجو انتقال دهد، دانشجو متفاوت‌تر خواهد بود.

شاید نبود ارتباط مناسب بین استاد و دانشجو در این سالها موجب آن شده است که اشتیاق دانشجویان به حضور در

کلاس‌های درس کاهش یابد. در فضایی که تعامل مناسبی بین استاد و دانشجو وجود نداشته باشد، نقش آموزش و

پرورش به خوبی برآورده نمی‌شود. بی‌تردید در دنیای امروز می‌توان از طریق دنیای مجازی، فناوری‌های بسیاری را

آموخت، اما آنچه که استاد را در قیاس با این آموخته‌ها بی‌بدیل می‌کند آن ویژگی زیبای انسانی است. استاد باید

بتواند در کنار انتقال دانش بسیاری از ارزش‌ها را در دانشجو شکل دهد

رابطه استاد و دانشجو محدود به انتقال صرف دانش نیست، بلکه در کنار مسائل علمی، دانشجو با شخصیت استاد خود

همانندسازی می‌کند، بنابراین رابطه تعاملی مثبت استاد و دانشجو یک حمایت اجتماعی مهم تلقی می‌شود که می‌تواند

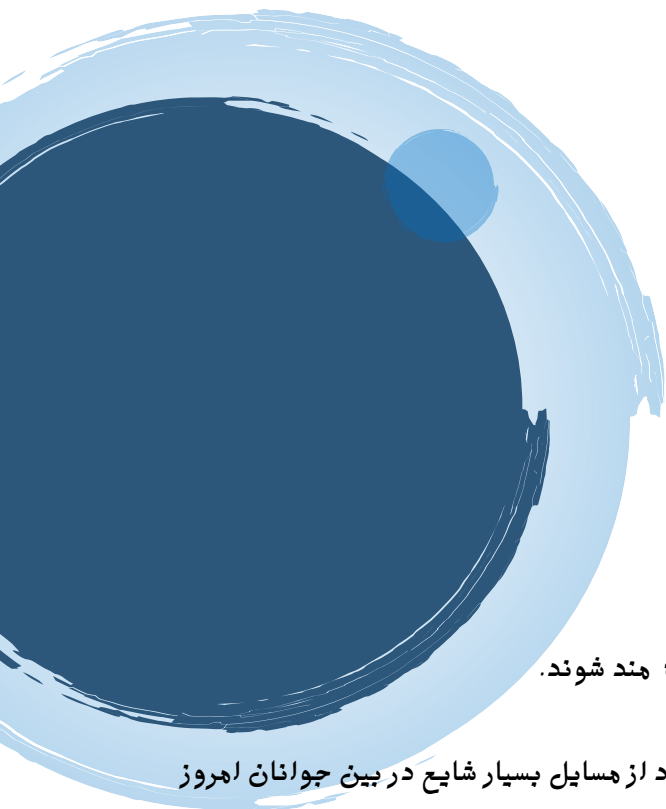
دانشجو را در برخورد با مسائل مختلفی یاری کند.

این مسئله بویژه درباره دانشجویانی که از خانواده خود دور بوده و در خرده‌فرهنگ‌هایی وارد شده‌اند که با چارچوب

زندگی‌شان متفاوت است، بیشتر دیده می‌شود این گروه از دانشجویان با دور شدن

از خانواده و کمتر شدن حمایت آنها به نقش استاد بیشتر نیازمند هستند.

حمایت اساتید از دانشجویان، علاوه بر تاثیر مثبت بالایی

که بر خود دانشجو می گذارد آسایش خاطر خانواده های

آنان را نیز فراهم می کند. زیرا خانواده ها اطمینان دارند

جوانان شان در کنار اساتید فرهیخته ای هستند و می توانند

مشکلات خود را با او در میان گذاشته و از همفکری و تبادل نظر با او بهره مند شوند.

شکست عاطفی، اعتیاد، افسردگی، احساس گناه، انزوای طلبی و سرزنش خود از مسایل بسیار شایع در بین جوانان امروز

است که سبب بروز اقداماتی از قبیل انتقام گیری، رسوایی و تخریب طرف مخاطب، جایگزینی رابطه های متعدد و یا

خودکشی می شود و این چالشها جزء مسائلی است که استاد بعنوان خط مقدم در جبهه مقابله می تواند پررنگتر ایفای

نقش نماید. حتی یک گفتگوی کوتاه استاد با دانشجو سبب احساس ارزشمندی در دانشجویان می شود و اساتید گاهی

با بیان یک جمله می توانند بسیار موثر باشند. گاهی دانشجو به لحاظ مسائل مختلف به استاد خود اعتماد نمی کند و

برخی اساتید نیز برقراری رابطه دوستانه با دانشجویان را در شان خود نمی دانند و در این زمینه مجالی به دانشجو

نمی دهند (البته بسیار اندک هستند). برخی از اساتید بدون درک مشکلات عاطفی دانشجویان تنها به تکرار مکررات و

ارائه مطالب درسی اکتفا می کنند. بطوری که چنین وانمود می شود، یادگیری دانشجو برای آنها چندان اهمیتی

ندارد.

اگر استاد شناخت کافی از دانشجو نداشته باشد در انتقال درسی موفق نخواهد بود. همانطور که

اگر دانشجو نسبت به استاد اعتماد کافی نداشته باشد اهداف تحصیلی او محقق نخواهد شد.

برخی از اساتید با سخت گیریهای جلسه اول و نشان دادن ابهت خود،

به دانشجویان فرصتی برای برقراری ارتباط نمی دهند. به طوری که

برخی دانشجویان حتی از رفع اشکالات درسی خود نیز صرفنظر می نمایند

ایجاد رابطه خوب بین استاد و دانشجو یک مهارت است که طرفین

باید این مهارت را کسب کنند. در غیر اینصورت رابطه ای بوجود نمی آید و یا رابطه ای

بسیار ضعیف ایجاد خواهد شد که عواقب خاص خود را دارد.

اولویت نمره محوری و یادگیری محوری یکی از دلایل برقرار نشدن این ارتباط است اگر هدف دانشجو فقط کسب

نمرات بالاتر باشد و یادگیری چندان نقشی نداشته باشد، نتیجه آن حفظ کردن مطالب درسی است که این هدف بدون

حضور استاد و تنها با خواندن و حفظ کردن هم محقق نخواهد شد. در شکل گیری رابطه استاد و دانشجو، نقش استاد را

میتوان در چهار محور زیر مشخص کرد:

در نقش یک مربی : با ارائه راهنمایی، مسیر را نشان می دهد

در نقش یک بستر ساز و تسهیل کننده امور : فرصت بدست آوردن تجربه های جدید و استفاده از مهارتها را

برای دانشجو فراهم می آورد.

در نقش یک مشاور دلسوز و مهربان: مانند پدری مهربان، مشاوره صحیح و دلسوزانه

می دهد و بطور فعال به رفع مشکلاتی که از دستش برمی آید می پردازد.

در نقش یک رابط : به ایجاد شبکه های حرفه ای

کارآمد میان همکارانش، دیگر اساتید و دانشجویان می پردازد.

وظیفه استاد پاسخ دادن به همه سوالات دانشجو نیست بلکه وی

با ارائه اطلاعات، دانشجو را در بدست آوردن مهارتهای لازم در مسیر

درست هدایت میکند.

وظایفی که استاد نسبت به دانشجو دارد شامل اهتمام جهت وصول

به مقام والای علمی، ایجاد شوق و دلبستگی به علم و دانش در دانشجویان،

مواسات و دلسوزی نسبت به آنها، فروتنی نسبت به شاگردان، تفقد و پیگیری از احوالشان و ... است. البته لازم به ذکر

است که وظایف دانشجویان نسبت به اساتید نیز از اهمیت بالایی برخوردار است که جای بحث طولانی دارد.

اساتید باید فرصت صحبت به دانشجویان بدهند، از آنان بخواهند برنامه های مدون روزانه داشته باشند، ورزش کنند،

به سمت معنویات گرایش پیدا کنند و مشکلات را از شخصیت شان جدا کنند. دانشجوی ما در محیط علمی ضمن این که

علم می آموزد، می تواند خیلی از درس های غیر آن علم مورد نظر را هم از استاد بیاموزد و فراگیرد. استاد می تواند

انسانی با شخصیت قوی ساخته و یا یک انسان بی علاقه و بی انگیزه را پرورش دهد.

به امید آنکه همه ما بتوانیم در این راه گامی موثر برداریم

واحد مشاوره و سلامت دانشجویی آموزشکده فنی دختران میبد

